

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวนประชากร 2,916 คน ประกอบด้วยครู 2,916 คน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 191) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูจำนวน 346 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และการเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	สำนักงานเขต/โรงเรียน	ครู	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ทุ่งครุ		
	โรงเรียนราชประชาอุทิศ (นุชมีอุทิศ)	12	1
	โรงเรียนบางมด (ตันเป่าวิทยาการ)	29	3
	โรงเรียนคลองรางจาก	10	1
	โรงเรียนสามัคคีบำรุง	36	4
	โรงเรียนชูสินทองประดิษฐ์อนุสรณ์	23	3
	โรงเรียนราษฎร์บูรณะ	61	8
	โรงเรียนวัดทุ่งครุ	82	10
	โรงเรียนนาหลวง	98	12
2	บางขุนเทียน		
	โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์	22	2
	โรงเรียนวัดแสมดำ	50	6
	โรงเรียนวัดเลา	53	7
	โรงเรียนราชมณตรี (ปลื้ม-เชื่อมนุกูล)	60	8
	โรงเรียนวัดหัวกระบือ	47	6
	โรงเรียนวัดประชาบำรุง	21	2
	โรงเรียนสะแกงาม	75	9
	โรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์	8	1
	โรงเรียนวัดกำแพง	72	9
	โรงเรียนวัดกก	36	4
	โรงเรียนวัดท่าข้าม	39	4
	โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนุกูลวิทยา)	47	6
	โรงเรียนวัดบัวผัน	9	1
	โรงเรียนแก้วห้าทัพอุปถัมภ์	8	1
	โรงเรียนวัดบางกระดี	49	6
โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	103	12	

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานเขต/โรงเรียน	ครู	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
3	บางบอน		
	โรงเรียนบ้านนายผล	24	3
	โรงเรียนสถานีพรหมแดน	15	2
	โรงเรียนบ้านนายสี	24	3
	โรงเรียนวัดนินสุขาราม	18	2
	โรงเรียนพรหมราษฎร์รังสรรค์	26	3
	โรงเรียนบ้านนายเหรียญ	41	5
	โรงเรียนวัดบางบอน	45	5
	โรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร	125	14
4	บางแค		
	โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์	50	7
	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาคาร)	61	8
	โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ	40	4
	โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์สงครามอนุสรณ์)	33	4
	โรงเรียนบางแคเหนือ	32	4
	โรงเรียนบางเชือกหนัง	26	3
	โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี	44	5
	โรงเรียนคลองหนองใหญ่	73	9
	โรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว)	10	1
	โรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลย์อนุสรณ์)	38	4
	โรงเรียนวัดศาลาแดง	32	4
โรงเรียนวัดม่วง	43	6	
5	ภาษีเจริญ		
	โรงเรียนทองศาลางาม	29	3
	โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม	90	11
	โรงเรียนบางจาก	11	1
	โรงเรียนวัดตะล่อม	12	1
	โรงเรียนวัดกำแพง	18	2
	โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ)	59	8
โรงเรียนวัดประดู่ (พ่วงอุทิศ)	13	1	

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานเขต/โรงเรียน	ครู	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	โรงเรียนวัดชัยฉิมพลี	23	3
	โรงเรียนวัดโตนด	9	1
	โรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิต	18	12
	โรงเรียนวัดนิมมานรดี	120	14
	โรงเรียนวัดโคกนอน	17	2
	โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย	29	3
6	ราษฎร์บูรณะ		
	โรงเรียนวัดแจ้งร้อน	31	3
	โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ	48	5
	โรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส	12	1
	โรงเรียนวัดบางปะกอก	118	14
	โรงเรียนวัดसन	21	2
	โรงเรียนวัดสารอด	17	2
7	หนองแขม		
	โรงเรียนวัดหนองแขม	71	9
	โรงเรียนประชาบำรุง	50	7
	โรงเรียนบ้านขุนประเทศ	76	9
	โรงเรียนวัดอุดมรังสี	106	13
	โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล	56	6
	โรงเรียนคลองบางแกก (มนต์ จรัสสิงห์)	20	2
	รวม	2,916	346

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยพิจารณาถึงรายละเอียดให้ครอบคลุมการบริหารจัดการโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของโรงเรียน

3. สร้างแบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นได้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นได้ มี 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นได้มี 8 ด้าน จำนวน 40 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543, หน้า 95) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
ระดับ 4	มาก	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงานมาก
ระดับ 3	ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
ระดับ 2	น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานน้อย
ระดับ 1	น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

วิธีการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา และการวัดการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1.1 ดร.สมใจ เดชบำรุง ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดศาลาแดง

1.2 ดร.สมบัติ เดชบำรุง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเพชรเกษม

1.3 ดร.สมจินตนา จิรายุกุล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดโดยปรับจากแบบสอบถาม

3. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ให้มีความถูกต้อง ครบคลุมวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัย และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

7. เมื่อคำนวณค่า IOC แล้ว จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ เท่ากับ .62 แปลความหมาย ได้ว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นระดับปานกลาง หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจเครื่องมือแล้วผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำจากโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

2. นำหนังสือแนะนำจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ไปขออนุญาตจากสำนักงานเขตสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้ง

ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย โดยผู้วิจัยใส่ซองติดแสตมป์ และ
จำหน่ายของถึงตัวผู้วิจัยไปพร้อมกัน

3. ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามกลับมาตามวันเวลาที่นัดหมาย หรือในกรณีที่
แบบสอบถามสูญหาย ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยติดต่อ ประสานไปยัง โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง
พร้อมทั้งจัดส่งแบบสอบถามไปให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้
ตามที่นัดหมายด้วยตนเอง

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

6. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งกลับมาทั้งหมด แล้วนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์

ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติ
พื้นฐาน

1. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ
ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ที่เป็นการตอบในแบบมาตราส่วนประมาณ
ค่า (rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่การปฏิบัติมากที่สุดถึงการปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ
มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อหาระดับการ
ปฏิบัติงาน 5 ระดับ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับ
เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม
ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ตามระดับการปฏิบัติงาน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550, หน้า 314)

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 - 0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 - 0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

$$SD. = \frac{\sqrt{\sum(x - \bar{x})^2}}{N - 1}$$

- เมื่อ SD. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- $\sum x$ แทน ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
- N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
- $\sum fx$ แทน ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนทั้งหมด
- n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2551, หน้า 297)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{(K-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน ค่าเที่ยง
K	แทน จำนวนข้อคำถาม
$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม
S_t^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

1.4 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550, หน้า 316-326)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน ผลรวมคะแนนของ X
$\sum Y$	แทน ผลรวมคะแนนของ Y
$\sum X^2$	แทน ผลรวมคะแนนของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน ผลรวมคะแนนของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน X และ Y คู่กัน แต่ละตัว